

Hankinnan kohteen kuvaus: Vartiosaaren aurinkosähkölauttaliikenne 2021

Taustaa

Vartiosaari on Helsingin 48. kaupunginosa. Se sijaitsee Itä-Helsingissä Tammisalonsa eteläpuolella Laajasalon ja Vuosaaren välissä noin seitsemän kilometriä Helsingin keskustasta. Saaren 82 hehtaarin maa-alueesta 11,2 hehtaaria (14%) on yksityisomistuksessa. Kaupunki omistaa maa-alaista 86 prosenttia, josta 21,2 hehtaaria on rakennetuilla tonteilla. Pihapiireihin kuulumatonta aluetta on vajaa 50 hehtaaria. Vartiosaaressa on kesäasukkaita ja sitä käytetään virkistysalueena.

Vartiosaaren on kesäisin säännöllinen Helsingin kaupungin järjestämä reittiliikenne yksityisen yrittäjän toimesta, reittiliikenteen vesibussi pysähtyy Vartiosaaressa kaksi kertaa päivässä (molempiin suuntiin). Saarella vierailijat henkilöt liikkuvat vesibussilla, omalla veneellä tai käyttävät hyväksi saaren asukkaiden avuliaisuutta. Aikaisempina kesinä saaren asukkaat ovat kuljettaneet ihmisiä saareen talkooperiaatteella. Kesällä 2020 reitillä oli koeliikennettä kutsuveneellä. Kesällä 2020 reitillä oli noin 14 000 yhdensuuntaista matkaa (nousua).

Hankinnan kuvaus

Osallistuvassa budjetoinnissa kaupunkilaiset ideoivat ja päättävät kaupungin varojen käyttökohteista kaupunginhallituksen erikseen vahvistaman määrärahan puitteissa. Helsingin osallistuva budjetointi kulkee nimellä OmaStadi. Vuonna 2019 osallistuvassa budjetoinnissa äänestettiin toteutettavaksi Vartiosaaren aurinkosähkölautta Reposalmeen.

Hankkeen toteutuksesta Helsingin kaupungilla vastaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelut. Liikuntapalvelut on selvitysten perusteella valinnut hankkeen toteutustavaksi yhteysveneliikenteen tilaamisen kokonaispalveluna, niin että palveluntarjoaja vastaa kalustosta ja operoinnista.

Liikenne tapahtuu Reposalmen yli ja liikennöitävä matka yhteen suuntaan on noin 120 metriä.

Vähimmäisvaatimukset:

- 1.) Tarjottu yhteysvene täyttää kaikki vesiliikennöintiä ja aluksia koskevat lait, asetukset ja muut vastaavat säädökset.
- 2.) Tarjoajalla on tarvittavat ja vaaditut voimassa olevat luvat vesiliikenteen harjoittamista varten.
- 3.) Palveluntuottaja tulee olla tutustunut reitin liikennöintiolosuhteisiin ja palveluntuottaja vastaa siitä, että liikenteeseen tarjottu alus on ominaisuuksiltaan sopiva kyseiseen liikenteeseen. Suunnitellun reitin pituus on noin 120 metriä. Salmessa voi olla merkittävä aallokko kaakkoistuulilla. Vallitseva tuulensuunta on kuitenkin lounaasta. Tuuli ja aallokko on otettava huomioon aluksen ja sen moottorin mitoituksessa.
- 4.) Tarjoaja on tutustunut reitin laituripaikkoihin ja laitureihin. Tarjoaja vastaa tarjotun yhteysveneen soveltuvuudesta käytettäväksi olemassa olevilla laituripaikoilla. Laitureihin on mahdollista tehdä tarvittavia muutoksia tarjoajan kustannuksella ja tällöin tarjoaja vastaa kustannuksellaan myös siitä, että laiturit palautetaan siihen kuntoon kuin ne olivat ennen muutoksia. Kaikkiin muutostöihin on ennen niiden aloittamista saatava kirjallinen lupa Helsingin kaupungilta.
- 5.) Tarjoajalla on oltava tarvittava osaaminen hankinnan kohdetta vastaavien palveluiden tuottamisesta. Kokemus vastaavatyypisistä liikenteistä ei ole ehdoton vaatimus, mutta siitä

annetaan lisäpisteitä. Lisäpisteitä saa, jos palveluntarjoajan toiminnasta vastaavalla henkilöllä on kokemusta säännöllisen matkustajavesiliikennepalvelun tarjoamisesta kahden tai useamman laiturin välillä vähintään yhden kesäkauden ajalta. Tämä liikenne voi olla aikataulutettua liikennettä tai vuokra- alusliikennettä.

Kaikilla kuljettajilla on liikennöintiin vaadittava pätevyyskirja.

- 6.) Tarjoajien on annettava selvitys siitä, miten tarjoaja voi saada korvaavan kaluston teknisen esteen tai muun vastaavan sattuessa. Selvityksellä tulee olla sitovasti ilmoitettu, millaisella varoajalla teknisen esteen tai muun vastaavan ilmetessä korvaava kalusto saadaan liikenteeseen. Teknisen esteen tai muun vastaavan sattuessa, voidaan yhteysveneiden koko- ja käyttövoimavaatimuksista tilapäisesti joustaa. Kalusto voidaan teknisen esteen tai muun vastaavan sattuessa tilapäisesti korvata alihankkijan ajamilla vuoroilla.
- 7.) Tarjoajien on annettava selvitys ympäristönäkökohtien huomioimisesta omassa palveluliiketoiminnassaan. Selvitys voi olla kuvaus ympäristöjärjestelmästä tai viittaus olemassa olevaan laatusertifikaattiin. Näytöksi käy ISO-laatusertifikaatti tai vastaava. Mikäli ympäristöjärjestelmää ei ole sertifioitu, vastaava tarjoajan itse laatima selvitys hyväksytään. Selvityksestä tulee ilmetä ympäristövaikutusten huomioiminen palveluketjun eri vaiheissa, ympäristöasioiden huomioiminen osana toiminnan suunnittelua, ympäristöriskien hallinta, toimenpiteet jätemäärien ja päästöjen vähentämiseksi, henkilöstön perehdytys yrityksen soveltamaan ympäristöjärjestelmään tai vastaavaan, ympäristölainsäädännön vaatimusten noudattaminen ja yleisesti vastuullisuus ympäristöasioiden hoidossa.

Reitin kuvaus ja reittiä koskevat vähimmäisvaatimukset:

1.) Laajasalo – Vartiosaari

Reitti: Laajasalo – Vartiosaari, Reposalmen yli

Reitin tarkoitus: Reitin tarkoituksena on tarjota kesäkaudella (toukokuu – syyskuu) vesiliikenneyhteys Laajasalosta Vartiosaareen.

Sopimuskausi: Sopimuskausi alkaa 1.5.2021. Sopimuskautta jatketaan tilaajan puolelta niin pitkään, kun hankkeelle varattua rahaa on jäljellä. Sopimuskauden jatkoa ja tilattavan liikenteen määrää tarkastellaan ennen jokaisen liikennöintikauden alkua, sopimuskausi voi päättyä myös kesken liikennöintikauden. Ennen jokaisen liikennöintikauden alkua tilaaja ja palveluntuottaja sopivat kirjallisesti liikennöintikauden kestosta ja tilattavan liikenteen määrästä.

Laituripaikat: Laajasalon Reposalmessa Laajasalon ja Vartiosaaren puoleisilla rannoilla.

Liikennöintikausi: 1.5. – 30.9.. Lisäksi voidaan tilaajan erillisestä tilauksesta liikennöidä lokakuussa koulujen syyslomaviikolla päivittäin (maanantai-sunnuntai).

Liikennöitsijä sitoutuu hoitamaan liikennettä sopimuksen tarkoittamalla reitillä.

Sopimuskauden aikana on kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla mahdollisuus erityisperustein tarkistaa aikatauluja sekä sopia liikennöitsijän kanssa mahdollisista muutoksista reiteillä.

Liikennöintikauden aikana erityispäivinä (esim. Vartiosaari-päivä ja Helsinki-päivä) liikennöitsijällä on oikeus järjestää reitille lisäkapasiteettia tai muussa tapauksessa tilaajalla tai kolmannella osapuolella on mahdollisuus järjestää sovittava määrä lisäkapasiteettia. Lisäkapasiteettina erityispäivinä käytettävän veneen/veneiden ei tarvitse täyttää sopimuksen käyttövoimavaatimusta

mutta veneen on täytettävä kaikki vesiliikenteen harjoittajalle ja liikenteessä käytettäville aluksille viranomaisten asettamat asetukset ja vaatimukset.

Aikataulu: Liikenne järjestetään kutsuliikenteenä ennakkoon ja paikan päällä tehtyjen matkatilausten muodostaman tarpeen mukaisena. Kutsujen tekemisellä on kaksi tasoa, joista molemmat voidaan toteuttaa eri tavoin; aluksen kutsuminen paikan päällä vastarannalta ja etänä tehtävä paikkojen varaaminen alukselta jo ennakkoon, ennen matkustajan rantaan saapumista. Ennakkoon tehtävään paikkojen varaamiseen voidaan yhdistää myös mahdollisuus maksaa matka samassa yhteydessä. Samaa järjestelmää voidaan hyödyntää myös paikan päällä matkojen maksamiseen.

Alkukaudella (toukokuu) liikennöidään viikonloppuisin noin klo 10-21 välisenä aikana, kesäkuun alusta elokuun loppuun liikennöidään päivittäin noin klo 10-21 välisenä aikana ja syyskuussa liikennöidään viikonloppuisin noin klo 10-17 välisenä aikana. Lisäksi tilaaja varaa mahdollisuuden tilata liikennettä lokakuussa koulujen syyslomaviikon aikana. Päivän aikana voidaan pitää lakisääteiset tauot, jolloin liikennettä ei tarvitse ylläpitää. Linjatuntikorvausta ei makseta ruokailutaukojen ajalta. Ruokailutauosta pitää ilmoittaa molemmilla laitureilla ja mahdollisessa verkkopalvelussa.

Tarjoajalla tulee olla käytössä järjestelmä, jolla palvelun käyttäjä voi tilata kuljetuksen etukäteen. Ennakkotilauksia tulee voida tehdä vähintään niin että matkustamisajankohta on 0,5-5 tunnin päässä tilausajankohdasta. Nouseminen alukseen pitää olla mahdollista myös ilman ennakkotilaamista, eikä alusta ei saa loppuunmyydä ennakkotilauksilla koko päiväksi.

Esitettyihin liikennöntiaikoihin voidaan tehdä kaupungin ja operaattorin yhteisellä päätöksellä muutoksia. Muutoksissa - jotka voivat olla tarjonnan vähentämistä tai lisäämistä - käytetään tuntihintana tarjouksen mukaista liikennöntitunnin hintaa.

Hinnat ja lippulajit: Merellisten palveluiden erikseen nimeämällä henkilöillä on oikeus matkustaa maksutta sopimuksen mukaista reittiä liikennöivällä yhteysveneellä.

Matkustajille tulee olla tarjolla vähintään seuraavat lippuvaihtoehdot:

- a) Aikuiset, kertalippu
- b) Lapset (7-16), kertalippu
- c) Eläkeläiset, kertalippu
- d) Sarjalippu 10 matkaa (meno-paluu), aikuiset

Alle 7-vuotiaat matkustavat aikuisen seurassa veloituksetta, lapsiryhmille (kuten päiväkotiryhmät ym.) voidaan sopia erityiset lapsiryhmähinnat.

Lisäksi pyydetään hintaa Helsingin kaupungin työntekijöille, jotka käyvät Vartiosaassa työasioissa. Helsingin kaupungin työntekijöiden matkaliput laskutetaan kaupungilta erikseen.

Kalusto: Liikennöitsijä vastaa siitä, että tarjottu yhteysvene täyttää kaikki vesiliikenteen harjoittajalle ja liikenteessä käytettäville aluksille viranomaisten asettamat asetukset ja vaatimukset (kuten Trafifin katsastus).

Vartiosaaren liikenteessä tarjoajalla tulee olla käytössä yhteysvene, jonka kapasiteetti on vähintään 6+1 henkilöä (6 matkustajaa ja kuljettaja).

Yhteysveneeseen tulee soveltua reitin käyttöön osoitetuille laituripaikoille. Palveluntuottajan tulee olla tutustunut reitin liikennöntiolo-suhteisiin ja palveluntuottaja vastaa siitä, että liikenteeseen tarjottu alus on ominaisuuksiltaan sopiva kyseiseen liikenteeseen.

Käyttövoima: Yhteysveneeseen tulee olla sähkökäyttöinen. Aluksessa tulee olla minimihuippukapasiteetiltaan vähintään 0,25 kWp tehoiset aurinkopaneelit akkujen lataamiseksi. Aurinkoenergian hyväksikäyttö energianlähteenä tulee olla uskottava. Aluksen aurinkosähköjärjestelmän ja akuston koon tulee olla niin mitoitettu, että alus pystyy operoimaan koko päivän, kun akkuja voidaan ladata auringosta riippumattomalla energialähteellä vain yön ja sopimukseen kuuluvien sekä liikenteen kysynnässä mahdollisesti olevien taukojen aikana. Tilaaja ei sitoudu tarjoamaan latausmahdollisuutta liikennöintipaikalle.

Ensimmäisellä liikennöintikaudella (2021) liikenne voidaan aloittaa myös muulla kuin sähkökäyttöisellä yhteysveneellä. Tällöin palveluntuottajan on sopimuskauden alkuun mennessä annettava tilaajalle kirjallinen selvitys siitä, milloin sopimuksen mukainen yhteysvene saadaan liikenteeseen. Tilaaja maksaa 35%:lla alennettua liikennöintikorvausta niiltä päiviltä, kun liikenteessä ei ole sopimuksen mukaista sähköalusta. Yhteysveneeseen on muilta osin oltava vaatimusten mukainen.

Henkilökunta: Liikennöitsijä vastaa yhteysveneeseen henkilökunnan riittävästä koulutuksesta ja siitä, että henkilökunta täyttää laissa ja asetuksissa määrätyt vaatimukset. Liikennöitsijä vastaa myös siitä, että yhteysveneessä on riittävästi henkilökuntaa. Henkilökunnalla on oltava toimen mukainen pätevyyskirja ja tarvittaessa myös alustyyppin tai tehtävän mukainen todistus lisäpätevydestä.

Muuta: Yhteysveneessä tulee olla esillä tilaajan edellyttämää materiaalia. Yhteysveneessä tulee olla mahdollisuus korttimaksamiseen. Liikennöitsijän tulee raportoida ***päivittäin*** reitillä tehdyt matkat tilaajalle. Liikennöitsijä vastaa itse kaikista yhteysveneeseen käyttöön ja liikennöintiin liittyvistä kustannuksista.

Helsingin kaupunki pyrkii järjestämään tarvittavan yösailytyspaikan yhteysveneelle lähialueen venesatamasta. Yösailytyspaikan hakeminen tapahtuu Helsingin kaupungin venepaikkavarausten kautta, paikka vuokrataan normaalein venepaikkavuokrausehdoin. Sähkön saamisesta, käytöstä ja laskutuksesta yösailytyspaikalla sovitaan erikseen.